Ч. 34. (829). Львів, четвер дня 14. лютого 1918. Рік IV.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

Виходить що дня рано кромі понеділка

Голос українського Львова.

Запросинами з дня 8-го с. м. Орґанізація міста Львова спросила на вчера 12-го с. м. по полудни до салї „Бесїди“ ширший круг визначнїйших членів укр. львівської громади без ріжниці станів, а то в цїли доповненя орґанїзаційного комітету та полагодженя важних біжучих справ. Між тим зайшла преважна подія заключеня мира з Україною і тому збори львівських Українців, змінивши порядок нарад, дали однодушний вислів почувань львівської української громади під нинїшну історичну хвилю.

Збори, на які явилось поверх 200 найвизначнїйших Львовян всїх станів і заводів, відчинив іменем орґанїзації о. сов. Стефанович, почім до президії вибрано пп. дир. дра Федака, радника двору Барвінського та надрадника Кмицикевича. Секретарював судія Пежанський. На внесенє посла дра Цегельського змінено порядок нарад і як першу точку поставлено на порядок „становище Українців м. Львова до мира з Україною“.

Посол др. Цегельський поставив до сеї точки слїдуючу резолюцію:

„Збори мужів довіря орґанїзації Українців міста Львова під глибоким вражінєм вістки про заключенє мира між Україною й осередними державами заявляють:

1) Українці міста Львова без ріжниці партій і станів витають з одушевленєм остаточне признанє української держави як також се, що через заключенє мира з Україною зроблено початок до привернення загального мира;

2) З окрема витають Українцї міста Львова як акт історичної справедливости, що староукраїнську многострадальну холмську землю і Підляше, котрі від заранявісторії східної Европи входили в склад староукраїнської держави аж до її занепаду та по нинїшний день заселені українським народом, назад повернено матірному краєви, Україні — хоч на жаль частина Підляша зі староукраїнськими містями Більськ і Дорогичин, остала поза межами Української держави і національна її будучина тяжко загрожена. Львівські Українцї дають вислів своїй надії, що мир заключений між чотиродержавним союзом й Українською Републикою на основі права самоозначеня українського народу, стане підставою до навязаня добрих відносин між Україною й осередними державами.

3) Бажаючи жити в згоді з народом польським, Українці міста Львова з усім натиском мусять відперти безпідставні польсько-імперіалїстичні претенсії та посяганя на яку небудь часть української землї — з окрема на Холмщину, Підлясє чи укр. Галичину. Мир між народами польським і українським може настати лише тоді, коли і край Галичина буде поділений відповідно до національних відносин та коли — що є однодушним бажанєм всїх Українців — українська теріторія габсбурської монархії зістане уконституована як окремий державний орґанїзм в звязи з габсбурською монархією.

4) В хвилї, коли в нашім сусїдстві повстала укр. держава та коли ся держава в імя справедливости признала дрібним польським меншостям України повну національну рівноправність і автономію, львівські Українцї вважають актом насильства над собою та провокацією всего укр. народу, коли — при покликуваню до житя т. зв. тимчасової міської ради м. Львова 20 прц. самих горожан укр. народности признано лише 6 прц. заступства у сїй раді. Проти сего разячого насильства заклада ють Українцї міста Львова голосний протест і взивають своїх заступників у тимчасовій Раді м. Львова заняти відповідне сему становище.

5) Збори уповажнюють свою президію вислати до Його Величества Цїсаря депешу з висловом подяки за заключенє мира з Україною, а з'окрема горячої подяки за повернене Холмщини Україні та надії, що укр. нарід в Австрії одержить свою окрему державність через привернене колишнього укр. королївства Галичини“.

Додатково до сих резолюцій поставив ред. др. Лозинський ще слїдуючу:

„Збори Українців міста Львова засилають свій горячий привіт і глибоку подяку Українській Центральній Радї, Українській Раді Народних Міністрів та Українській Мировій Делеґації за заключенє мира, що ставить Україну в ряд держав культурного світа“.

Отсї резолюції пп. Цегельського і Лозинського, як також текст депеші до Монарха принято по короткій дискусії однодушно через акламацію та серед окликів „славно“ та гучних оплесків.

З черги приступлено до справ орґанїзаційних. По довшій дебатї на внесенє п. Ігната рішено остаточний вибір орґанїзаційного комітету на короткий час відложити, а підготовленє його та скликанє нових зборів поручено комісії, в склад котрої увійшли: оо. Білецький і Василїв та пп. Добрянський, Ігнат, Березовський, Макарушкова, Пісецький, Пшепюрський, Паньків і пос. Цегельський. Отсей комітет збирається на нараду в пятницю о год. 6. вечером на „Бесїдї“, та скличе до кількох днів нові збори Українців м. Львова в цїли остаточного вибору орґанїзаційного комітету.

Божевілє чи перфідія?

Польська преса осатаніла. „Gaz. Wieczorna“ чи „Poranna“ вже другий день виходить в чорних рамцях та в пересадно патетичний спосіб роздирає ризи над „czwartym rozbiorem Polski.“ „Kur. Lwowski“, „Codzienna“ і, як там ще вони звуть ся, кидають громи на богу духа винного ґр. Черніна за „рабунок“, доконаний на витвореній їх хоробливою фантазією „Польщі.“ Краківська преса від беззубого „Czas-у“ аж до соціялїстичного „Naprzod-у“ оголошує „народову жалобу.“ За пресою йде як усе безкритична, в національній меґальоманії, в історичнім донкішотстві та тромтадратстві вихована польська публика. В Кракові відбулись демонстрації і мала вже политись кров. Кількох обдурених пресою молодих екзальтадів, в котрих від малку вмовлено, що Польща справдї коли небудь сягала „od morza do morza“ та що вона й сегодня сягає так далеко, поки сягає культура польського двірського економа і „księżych“ господинь, але і провідників народу не забракло — і то в комплєті — у сїй божевільній чи крайно перфідній компанії. Всї польські посли, провідники партій і „учені“ вимахують „staropolskimi czekanami“ та грозять Україні, Чернїнови, Кільманови, Зайдлєрови, Австрії, Німечині і . . . . здоровому розумови. Одним словом... танець святого Віта. Орґія найострійшого національного божевіля або рівнож довговічним єзуїцко-клєрикальним вихованєм защіпленої перфідії.

О щож іде? Звісно о Холмщину. Польська преса наводить статистику, після котрої католики творять релятивну більшість населеня в деяких західних повітах Холмщини і Підляша. Характеристичне! Польські українo-жери сходять ся на тім пункті з Евлоґієм, котрий рівнож оперував конфесійною статистикою. Очевидно: Поляки все католицьке, Евлоґій все православне вважали тереном для польської зглядно московської експанзії. Але чому польська преса промовчує статистику язикову, національну. Не міг її заперечити такий шовініст та спеціялїст від фабрикованя статистики як проф. Ромер.

Нехай панове Поляки лише поглянуть до його найновійшого ґеоґрафічного атлясу Польщі, а переконають ся, що теріторія, звернена Україні берестейським трактатом, майже покриває ся з тим, що на його карті зазначено краскою української мови. На якій жеж основі українські католики — сегодня римо-католики, тому кілька літ ще унїяти — мають уважатись Поляками? Чи тому що Польща має апетит їх пожерти? Чи тому що ґенерал-ґубернатор Люблина Шептицький заявив, що цїлий апарат австрійської адмінїстрації працює, щоби все населенє Холмщини „почулось Поляками“.

З Холмщини від лїта 1915 ніс ся крик розпуки. Польські функціонарі австр. окупаційних властий кождого, що признавав ся до „рускости“ чи українства, пятнували як небезпечного і підозрілого Москаля

Заведено на силу польські школи, які обсаджено самим осадом та перебірками з поміж панчошкових паннів, а де селяни поважились внести петицію о українську школу — там наступали репресії.

Тим робом осягнено „polską przewagę“ на Холмщині.

Та ми знаємо від наших військових, що бували на Холмщині, що

населенє Холмщини лишило ся українським. Серед страшних переслідувань, наче ті перші християни, що крились зі своєю вірою по підземелях, сховались і Холмчаки зі своєю українською мовою під свої соломяні стріхи, хапаючи потемки з жаром українську книжку чи ґазету, а кождого українського полевого духовника вигаючи зі сльозами в очах. Українські полонені з Холму і Підляша в таборах в Німеччині й Австрії засипали українських послів і міністерства заграничних справ у Відни і Берліні протестами проти національного насильства над Холмщиною. А тепер по проголошеню Української Республики весь нарід — се знаємо позитивно — відкликає. „Не хочемо до Польщі з її шляхтою-панами, графами, князями і їх гончими та псарями, з панами Стецкими і їх стражниками, а хочемо до України без хлопа і без пана!“

Ось так кажуть всі хлопи Холмщини. — І коли пан Ромер жадає плебісциту не лише пограничних сіл, але цілої Холмщини, Підляша й Волині, кажемо: „згода!“, але так само нехай плебісцитом заявить ся ціла люблинська й седлецька ґубернія аж до Висли.

Знаємо, що на захід від границі, установленої в Берестю, є ще далеко українські села і ми переконані, що не лише вони, але й давно спольонізовані маси народу покинуть Польщу панів, ґрафів, князів, а заявлять ся за Україною.

Панове Поляки відгрожують ся. Думаємо, що повинні дещо зрефлектуватись. Нашому українському селянинови в нашій Східній Галичині вже за богато їх воєнної господарки, за богато сеї панщини, що він мусить робити на панських ланах та давати підводи кождому польському підпанкови.

Нехай п. Ґломбінські складає собі австрійські ордери і титули, котрі він ще тоді повинен був зложити, як записав ся в польські москвофіли. нехай ґрафи Ґолуховскі та ексцеленциї Білінські йдуть в опозицію, але нехай мають стільки розуму сидячи по обох боках кордону серед українського хлопського моря, щоби нам не грозити. Бо і ми погрозимо...

Господарські договори з Україною.

БЕРЛІН. Як вже оголошено заключено також спеціяльні договори між Україною з одної й Австро-Угорщиною, Німеччиною, Болґарією й Туречиною з другої сторони. Артикул VII. договору містить такі точки:

1) Заключуючі договір сторони обовязують ся взаїмно негайно навязати господарські взаємо-відносини і зорганізувати виміну товарів на основі слідуючих постанов:

аж до 31. липня с. р. має бути взаїмна виміна надміру важнійших сільсько-господарських і промислових витворів на покрите біжучих потреб переведена після слідуючих постанов:

а) скількість і якість витворів, яких виміну предвиджено в попереднім уступі, будуть устален по кождій стороні комісією, що складати меть ся з рівного числа членів обох сторін і зійдеть ся сейчас по підписаню мирового договору;

б) ціни витворів при згаданій виміні товарів будуть устален на основі взаїмного порозуміня комісією, яка складаєть ся з рівного числа членів обох сторін;

в) вираховуванє наступає взолоті на слідуючій підставі: 1.000 німецьких марок в золоті Української Народної Републики = 462 рублі в золоті колишнього російського царства (1 рубель = $^1/_{15}$ імперіяля) або: 1.000 австрійських і угорських корон золотом = 393 карбованці 78 гроший золотом Української Народної Републики = 393 рублі 78 копійок золотом колишнього російського царства (1 рубель = $^1/_{15}$ імперіяля);

г) виміна товарів, які устален в уступі а) предвидженою комісією, наступить через державні централї.

Виміна тих витворів, які висше предвидженими комісіями не будуть устален, наступає в дорозї свобідної комунікації під умовами тимчасового торговельного договору, який предвиджено в II-гім договорі.

Тимчасовий торговельний договір з Австро-Угорщиною

має слідуючий зміст:

Для господарських взаємин між Австро-Угорщиною й Українською Народною Републикою обовязують ті точки, що є вложені в слідуючих постановах австро-угорсько-російського торговельного договору, а то: артик. 1, 2, 5 включно з тарифою а і б, артик. 6, 7, 9—13, арт. 14 уступ 2 і 3, арт. 15—24, дальше в постановах в кінцевім протоколі до артикулу 1 і 12-ого уступ 1, 2, 4, 6 і 6, до арт. 2, до арт. 2, 3 і 5, до артик. 2 і 5, до артик. 2, 4, 5, 7 і 8, до артик. 2, 5, 6 і 7, до артик. 17 як також до артик. 22 уступ 1 і 3.

При тім є порозуміне що до слідуючих точок:

1. Загальна російська цлова тарифа з 13 (26) січня 1903 остає важною;

2. Артикул 4 виглядає так:

„Заключуючі договір сторони обовязують ся не здержувати взаїмної комунікації між своїми областями через ніякі заборони довозу, вивозу або перевозу, виїмки від сего можуть заходити:

а) при тютюні, соли, стрільнім порохи або инших вибухових матеріях як також при. инших середниках, які коли небудь творити муть на области заключуючих договір сторін предмет державного монополю;

б) у відношеню на потреби війни при надзвичайних обставинах;

в) з оглядів на публичну безпеку, з оглядів гігієнічних і ветеринарно-поліційних;

г) при деяких виробах, для котрих з инших важних політичних або господарських причин можуть вийти надзвичайні заборони, головно в звязи з переходовим часом по війні.“

Точки 3 до 5 містять подібні постанови як точки 3, 4 і 6 під II. артикулу VII.

Голоси німецької преси про мир з Україною.

Мир з Україною відбив ся сильним відгомоном по цілім світі. Майже вся преса осередних держав одушевлена. Вона добачує в Берестейськім мирі перший преважний крок до загального мира.

Низше подаємо покищо голоси німецької преси:

„Neue Freie Presse“ пише: Наше відношенє супроти України представляєть ся инакше, як супроти Росії. Мир з Україною заключено під егідою Австро-Угорщини. Можна сказати, що тут побідили старі методи дипльоматів. Українці дали докази своєї прозорности і миролюбности і зробили всьо, що могло спровадити скорий вислід. В тім згляді ми були завсігди в повній згоді з Україною.

Що тичить ся мирового договору з Україною, то ми годимо ся з висловленими українським делеґатом Сервюком засадами демократичного порозуміня. що виходить також з принятя принципу: без анексий і контрибуцій.

В артикулі II-гім говорить ся про границі. Вимірене дефінітивних границь буде належати до мішаної комісії, до котрої увійдуть також Поляки. Форма комісії ще не устален. В рамках II-го артикулу містить ся також питанє означеня приналежности холмської области. Тут годі було приняти історичного пониманя польського державного права. Тому, що ми приняли за основу предложене Росією право самоозначеня народів Росії, треба було рішати територіяльне питанє з узглядненєм дійсних етноґрафічних відносин. Історичне становище годі тут було занимати.

Дальше говорить згаданий дневник про артикули, які займають ся господарськими питанями і кінчить: Ратифікація мирового договору з Україною наступить у Відни в найкоротшім часі. Комісії, — передовсім комісія для виміни продуктів — зачнуть негайно свої праці.

„Frankfurter Ztg.“ в передовиці пише: Побіч явних публичних переговорів з Троцьким вели осередні держави в Берестю потайні переговори з делеґацією Української Центр. Ради. Головну вагу вже від довшого часу приписувано сим останним переговорам. Українці станули зараз свідомо на ґрунті фактів, який одинокий може бути основою трівких договорів.

Переговори з Україною остали довірочними; трудности, які треба було при тім поконати, ми не знаємо. Найважнійше питанє при таких переговорах було тут розумієсь лекше розвязати, як при новім відмежуваню далеко на північ положених областий, бо Українці з гори зрікли ся утопійних плянів. — Супроти Австрії границі полишились ті самі, що були перед війною.

Неясне було тільки відмежуванє України від нової Польщі. Се була на кождий випадок тяжка проблєма, при якій всяке рішенє було виставлене на напади.

При політичній оцінці мира годі забувати, що Україна допервa творить ся, що неодно в тій відбудові є ще непевне. — Розпад старої російської держави витворив положенє, при якім треба числити ся з всякими можливостями. Не виключене, що Київська Рада через заключенє мира з осередними державами зросте в силу і поважанє у власнім краю. Ми сподіємось сього і бажаємо сього найсердечнійше. Але ми не можемо переочувати також инших можливостий...

Дальше вичисляє дневник користи з мира, а передовсім надію на українські середники поживи і вплив укр. мира на прискоренє загального мира.

В „Vossische Zeitung“ читаємо: В сій хвили бачимо передовсім моральну вартість того мира. Він зменшує число наших ворогів і вибиває пролім в зелїзнім перстени наших противників, яким окружила нас коаліція. Се є зглядно перше признанє нашої сили, бо повстаюча держава віддаєсь в охорону нашої приязни. Мир з Україною вибиває пролім також в моральнім перстени. Він признає, що Німечина не веде заборчої війни, що інтересів менших народів Німці ліпше бережуть, як їх противники.

„Kreuzzeitung“ підносить: через мир піднесло ся значно мілітарне положенє Німечини і що тепер не може бути бесїди про виголоджене осередних держав. Часопись сподієсь, що також большевики прийдуть остаточно до розуму і підуть в сліди України.

„Tägliche Rundschau“ ожидає тепер від німецької дипльоматії, що вона доведе до мира також з иншими граничними державами півночи.

„Deutsche Tageszeitung“ думає, що за примiром України підуть инші і народи бувшої Росії і через те скріпить ся значно в Росії бажанє мира.

„Post“ підносить, що коли Україні вдасть ся успокоїти край і перевести своє господарське зближенє до осередних держав, то тоді повинне Великоросія з своїм большевицьким правительством в воздусї. Коли мир з Україною буде забезпечений, то невдовзї прийде також до оконечного управильненя всїх східних питань по бажаням Німечини. Длятого мир з Україною є не тільки частиним миром, але також вступним миром для мира цілого Сходу.

„Basler Nachrichten“ пишуть: Хоч не загальний мир, то все таки мир! Коли заключено вже мир з Україною, то тепер іде тільки о те, щоби його вихіснувати. З ким тепер прийде до найблизшого мира? З Румунією? Німечина й Австрія сподіють ся сього. Здійсненє залежить від того, чи Бесарабія, яку можна би дати Румунії в заміну за Добруджу, є ще до розпорядимости, чи її не мусїли запевнити при переговорах Україні.

Цісар про мир.

БУДАПЕШТ. Цісар втягнув 9. с. м. посадника Будапешту Barczy в довшу розмову й так висловив ся:

„Нинїшний день є найщасливійшим днем мого житя. Перший крок на шляху до загального мира зроблено, а був він дійсно найтяжчий. Я щасливий, що я видїв в Будапештї на лицях населення радість. Всї мої стремлїня йдуть туди, щоби страшнї різнї зробити раз кінець. Мир з Україною і демобілїзация Росії будуть мати знаменитий вплив на дальший хід подій“.

Пращанє в Берестю.

Дня 11. с. м. відбув ся пращальний обід для всїх делегацій, що були в Берестю. Гр. Чернін виголосив промову, в якій іменем почвірного Союза і України подякував князеви Леопольдови Баварському за сердечну гостину. Князь Леопольд відповів на сю промову, вказуючи на значінє заключеного в Берестю мира. Делегації мали виїхати з Берестя в днях 11 і 12 с. м.

Переговори з Румунією.

ВІДЕНЬ. В дипльоматичних кругах оповідають, що мирові переговори з Румунією є вже в ході. Заграничний уряд тої вістки не потвердив, але й не заперечив...

Зміна на румунськім престолї?

БУДАПЕШТ. 12. лютого. „Az Est“ доносить з Стокгольму: В звязи з димісією Братяну наспіла сюда вістка, після якої король Фердинанд має зректи ся престола в користь престолонаслїдника.

Господарські переговори з Україною.

БЕРЛІН. „Achtuhrblatt“ доносить: Переговори господарської комісії з Україною будуть вести ся в Берлїнї. Заступник австрійського міністерства торговлї відїхав вже до Берліна.

Центральна Рада в Житомири?

„Lemb. Ztg“. довідуєть ся, що У. Ц. Раду перенесено до Житомира і заведено безпосереднє получене між нею і осередними державами. Се мати-ме вплив на прискорене в полагоджуваню торговельних справ.

Голоси краю.

Угринь чортківського повіта. Село Угринь не мало потерпіло з причини війни. В році 1915. в часї боїв, половина села вигоріла, люди лишили ся під зиму без даху над головою, без хлїба і худібки, а навіть одежі, босі і голодні. До того нещастя прибули й дальші: Росіяни перевели рабункову реквізицию худоби, коний, возів, гнали відтак щоденно людий до примусових робіт в окопах, на кілька миль від села аж під боєву лінїю. Вкінци уступили з кінцем липня 1917, під напором австрійсько-німецьких військ, однак забрали зі собою або спалили все, що бідний хлїборob не встиг забрати з поля.

В осени 1917 року по уступленю Росіян, мешканцї с. Угринь відітхнули, оглянули ся і рішили забрати ся до працї над відбудовою своїх господарств та духового житя. В тій цїли заходами бувшого начальника громади Миколи Межибродського, знаного від давних літ патріота працївника, відновлено в селї Кружок „Сільського Господаря“,до якого вписало ся 326 членів. При Кружку утворено комітет для відбудови села, який зараз заняв ся списуванем і оціненем всїх шкід заподіяних війною. Кромі того Кружок заняв ся другими справами, а між ними збиранем жертв на приватну укр. гімназію в Чорткові, яка протягом одного місяця одержала около 200 К.

Та нема на жаль в селї нікого з людий інтелїгентнїйших, які би взяли провід в намічених працях. Є вправдї в селї парох о. Гуглович, та зять його студент прав Олесницький, який обняв навіть посаду громадського писаря і з того титулу одержав звільнене від війська. Оба сї панове називають себе тепер Українцями, але анї Україна взагалї, анї укр. село Угринь з окрема не мають з них найменшого хісна, а натомість дуже богато шкоди. Нїколи вони та нїчим не причинили ся для своєї народности анї для своєї парохії, а противно своїм житем і поведенем наносять свому народови шкоду моральну і матеріяльну. Так парох як і його зять не уважають за відповідне вписати ся в члени Кружка С. Г. а чому? О. Гуглович бере від бідних погорілих жінок і сиріт, які не мають що їсти по 10 К. за олївцеву нотатку з метрикальних книг потрібну до прошення о причинок за мужів в Канадї. А пан зять як писар громадський бере знову окремо для себе по 20—30 К. за виповнене друків з прошенем о починок. Але се ще не все. Вони окремо зобовязують бідних жінок, що мають їм еще раз тілько заплатити по признаню причинку. То саме діє ся з реклямаціями і иншими справами. Чиж се не грабіж? На несміли увагу людий, що може се за богато, відповідає пан писар, що се не яка будь робота, що хто будь того не зробить, що він не покутний писар а адвокат. Та люди якось не хотять вірити в його адвокатство, бо він через цїлий час війни возив чортківським Жидам товари з Росії, а тепер став писарем. Коли зголосив ся до сего адвоката оден асентерований парубчак з просьбою, щоби поміг йому вступити до Укр. Січових Стрільців, то пан писар відраджував йому сего, а радив натомість вступити до єгомостя за наймита зобовязуючи ся викреклямувати його від війська.Приходські поля винаймив о. Гуглович Жидам, щоб вони могли реклямоватись від війська, а своїх селян господарів управнених до реклямацій хоче зять реклямувати під услівем, що підуть до него в наймити.

Та думав би хтось, що се бідні люди. О, нї, се богачі, які в часї війни, в часї, коли люди в селї потерпіли найгірше горе і нужду — зарабляли неймовірно великі суми. Але, чи дав котрий з них хоть одну корону на наші національні потреби? Нї! бо їх засадою лиш брати.

В селї Угринь начальником громади є Василь Каспрuk, чоловік упертий і неграмотний, якого урядованє рівнож не мало доскулило людям як в часї війни, так і тепер. Він маючи на совісти не мало людських слїз і кривд, з якої то причини веде ся навіть проти нього в ц. к. державній Прокураторії в Чорткові слїдство — шукає тепер у свого писаря-адвоката помочи і длятого не перешкаджає йому обдирати людий зі шкіри.

Та лиш до часу збанок воду носить...

НОВИНКИ.

— **Що буде з Радою державною?** Міністер-президент веде переговори з провідниками нїмецьких партій. Нинї положенє є таке, що правительство розпоряджає 211 голосами, а опозиция має 218 голосів. Вся надія правительства в можливости признати нїмецьких соціялїстів, щоби голосували за буджетом, або бодай за провізорією.

— **Серед Поляків не вгаває шум.** Поляки далї манїфестують і демонструють. „Народова жалоба“ росте й чорніє: Дальші вістки, які в звязи з тою справою подають польські часописи (переважно у власних телєграмах) є такі: президент міністрів Кухаржевський подав ся до димісії; утворенє нового Кабінету поручено Стецкому, гр. Агенор Голуховський заявив през. мін. Зайдлерови, що й польські міністри др. Цвіклїнський і др. Твардовський подали ся до димісії (вістка непровірена). Словом всї галицькі Поляки зєдинились в одну страшну опозицію, на котру... цїна буде певно висока.

— **З польських містерій.** Варшавські часописи оголошують 9. с. м. таке: „Варшавський архієпископ Каковскі звертав ся три рази до папської столицї з просьбою о удїлене пояснень, яке становище має заняти до подій хвилї.

В наслїдок комунїкацийних перешкод папська відповідь наспіла аж тепер і містить поучене того змісту, що св. Отець поручає архієпископови Каковскому заховати повну невтральність“.

Чи може в сей спосіб арцибіскуп Каковскі подає до відома, що переходить до табору пасивістів?...

— **Воєнний альбум ц. і к. 24. полку піхоти.** На спомин доконаних подвигів в сїй світовій війнї і в цїли принесення помочи власним вдовам і сиротам, видає ц. і к. 24. полк піхоти памятну книгу, котра би словом і образово зверхникам і будучим поколїням, „незабудь“ самому полкови, лїтературний памятник виставила. Щоби сей твір цїли в повні відповідав і найгарнійше вийшов, звертає ся до тих, котрих рідні в боях сего полку до тепер брали участь, в їх посїданю знаходячі ся воєнні знимки, начерки, дальше фотографії і дневники в бою упавших, або без слїду погибших, як також світляні образки полонених на адресу: Schriftleitung des Kriegsalbums k. u. k. Inf. Reg. Nr 24, Freudenthal österr. Schlesien зволили присилати. По перепровадженій репродукції — для неодного дорогі памятки властителеви неушкоджені будуть відіслані.

Чистий дохід в цїлости призначений на вдовичо-сиротинський фонд вище згаданого полку.

Діяльність укр. запомового Комітету.

(Звіт з засїданя ширшого У. Зап. Комітету у Відни.)

Дня 14 листопада 1917. р. відбуло ся засїданє Комітету, в котрім взяли участь майже всї його члени, а також члени Ревізийної Комісії Вп. Інспектор Александер Сероїчковський і проф. Осип Сойка.

По відчитаню і одобреню попередного протоколу, Вп. Др. Колесса іменем Президії Комітету зложив звіт, та представив теперішний стан виселенців у Відни, в таборах та в поодиноких краях, заходи Комітету, що до підвисшеня державних запомог, які розширено і на всїх виселенців в Галичинї. Заходи сї вінчали ся успіхом тим більше, що з 30. мая 1917 р. прийшов Парлямент, який вибрав Комісію для охорони виселенців, котра щиро заняла ся їх долею Українські посли, між ними і члени Комітету сповнили тут може найважнїйшу ролю. Підносить неменче справу видавництв Культурної Ради, як рівнож прочих культурних заходів з окрема на поли рідної школи і опіки супроти шкільної і академічної молодїжи. Як скоро тілько виявила ся перша можливість подбав Комітет о поворот виселенців до рідного краю, які й дійсно в значнім части вернули.

Та хоть як стали вільними многі нові повіти, Комітет, щей тепер має на удержаню 135 учеників семинаріяльних, 101 гімназіяльних і 68 академиків. В приютах запевнено приміщенє для значнїйшої части учеників зглядно учениць, хоть як відносини апровізацийні в самім Відни не є світлі. З черги зложив звідомлене посол радник Лев Левицький від Канцелярії Комітету. Хоч як число виселенців убуло з приводу репатріяції, то однак агенди і завданя Комітету зросли через те, що поглублено діяльність Комітету головно сим, що делегати Комітету і Комісії евакуаційної частїйше обіздили табори і краї, чим призбирано не аби якого матеріялу який як найкрасше зужиткувано для оборони долї виселенців. Як відомо погіршили ся відносини через брак поживи і опалу. В многих таборах, як в Ґредіґ (Волинці) і в Ґмінді осягнено поправу харчу і полїпшено долю нещасного народу. Члени Комітету приходили на засїданя Комісії для виселенців в Парляментї з найобширнїйшими внесками, які змірали до поправи положеня виселенців так на місци їх побуту, як підчас повороту (репатріяції) і в вітчинї. Внески ті зістали через Парлямент в цїлости одобрені і в значній части увійшли до ухваленого закона для виселенців.

Рівнож конечними були дуже часті інтервенції у центральних властий. Розпорядки Міністерства справ внутр. з 23. липня і 6. серпня 1917. р., які значно поліпшили долю виселенців були спричинені також і заходами членів нашого Комітету. І члени сї докладали не мало трудів, а не жалував їх помимо свого високого віку і Вп. През. Романчук, даючи від себе примір, гідний наслїдуваня, пригім стаючи на чолї делегації, боронив енергічно інтересу виселенців. Комітет помимо трудностий грошевих пособлив рівнож і видавництвам Культурної Ради та подбав о друкованє букваря в Вецлярі. В Німеччинї Комітет дістав на видавництва 1600 К місячно а що фонди ті не вистарчали то Комітет був управнений употребити на се і субвенції так званої „на культуральні цїли“.

Ся субвенція виносить 4000 К тижнево і її Комітет обертає ся удержанє молодіжи шкільної і академічної, на ремунерації для учителів гімн. і семін. курсів, запомагає стало родини учителів бувших приватних гімназий, які пішли на війну. Константує що Культурна Рада окремих фондів не мала і не має і що проте всякі толки та говореня на сю тему уймаючі гідности наших передових людий, минені всякої підстави.

З черги мец. Др. Желехівський зложив з обіздок делегатів Комітету і виселенчої Комісії по таборах і оселях виселенців. В часі від січня до червня 1917 р. предприпято 74 поїздок до Австрії низшої, Зальцбурга, Морави Чехії, західної і середущої Галичини. Делегати провірували відносини і обставини серед яких приходило ся жити нашим виселенцям, інтервеніювали у місцевих властий в напрямі поліпшеня їх долі, опісля складали письменно чи устно свої звіти Комітетови виселенчій Комісії, почім делегати їх при участи У. П. Р. представляли домаганя і зажаленя центральним властям.

Справа фондів Комітету і адміністрация ними.

Іменем комісії ревізийної зложив звіт Вп. Інспектор австро-угорського Банку Сероїчковський з ревізії каси і діловодства Комітету а також Культурної Ради, що до гроший 1600 К. місячно на видавництва, які Комітет відступав тій інституції до заряду.

Важнійші дати були би такі:

І. В часі від 16. вересня 1914 до 30. червня 1917 виносили:

1) Загальні приходи	К. 4,179.396.11
2) Розходи	„ 4,166.988.41
так, що дня 30. червня 1917 готівка в касі У. З. виносила	К. 12.407.70

II. В тім самім часі від 15. вересня 1914 до 30. червня 1917 виплачено підмог:

Ученикам гімназіяльним, семинарийним і нар. школи	К. 212.746.10
академиком на суму	„ 204.524.42
Разом на суму	К. 417.270.52

III. В часі від 1. січня 1917 до 30. червня 1917 виносили:

1) Загальні приходи	К. 722.784.18
до того готівка з дня 31. грудня 1916	„ 19.658.76
Разом	К. 742.442.94
Загальні розходи	К. 730.035.24
так, що дня 30. червня 1917 року готівка в касі У. З. К. виносила	К. 212.407.70

IV. В тім самім часі від 1. січня 1917 до 30. червня 1917 виплачено між иншими:

1) Родинам приватних гімназияльних учителів	К. 15.407
2) Селянам і міщанам	„ 39.343
3) Ученикам гім. сем. і нар. шкіл	„ 46.371
4) Академикам	„ 31.360
5) Иншим категоріям, як ранен. жовнірам ітд.	„ 3.905
6) Позичок і зворотних підмог з приводу слабости то ще:	„ 17.606.44
7) На культурні народ. до брод. цілі	„ 16.946.47

ітд. Ставляли запити генерал Др. Окуневський, радник двора Дольницький і дир. Мазуркевич дотично видавництв і прочих видатків на культурні цілі, в котрім то напрямі уділив потрібних пояснень Вп. Сероїчковський. На внесенє радн. двора Дольницького і Дра Мазуркевича приймили збори на основі звіту ревізийної комісії і переведеної дискусії всі звіти до відома і уділили У. З. Комітетови абсолюторію за І. піврік 1917 а Культурній Раді абсолюторію за час і від хвилі, коли ся послідна дістала від У. З. Комітету поручене оруд кати фондом на видавництва аж по конець І. пів року 1917. р. Члени Комітету висказали прилюдну подяку Вп. радникови медицинальному Др. Гринчакови, за безкорисну і щиру опіку лікарську несену молодіжи шкільній і бідним виселенцям. Засіданє закінчив Вп. Др. Колесса подякою для усіх членів ширшого Комітету, які так численно прибули і заінтересованем вислухали зложених звітів.

Закінчено засіданє по тригодинним треваню о 9. вечером.

Посол Лев Левицький.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 14. лютого 1918.

Нині: 14. лютого: греко-кат. Трифона, римо кат. Валентія.

Завтра: 15. лютого греко-кат Стрітенє Госп., римо-кат. Фавстина.

| Репертуар Українського Нар. Театру Т-ва „Бесіда“ у Львові під дирекцією К. Рубчакової саля „Т-ва ім. М. Лисенка“ при вул. Шашкевича ч. 5. В пятницю, дня 15. лютого 1918 р. „За двома заяцями“ комедія з міщ. житя на 4 дії М. Старицького. В неділю, дня 17. лютого 1918 р. о год. 3. по пол. по знижених цінах „Перехитрили“ оперетка на 3 дії М. Кропивницького о год. 7. веч. „Мартин Боруля“ комедія на 5дій Карпенка Карого. Білети скорше можна дістати в „Народній Торговли“, а в день представленя при касі театру від год. 5. по пол. 1—2

| Дня 7. II. с. р. відбули ся основуючі збори першої Спілки годівельників дробу і збуту яєць в Комарні. Делегатом від Союза Молочарського в Стрию, був інспектор молочарства п. Кліш. Користи з такої Спілки очевидні і слідом Спілки в Комарні повинні піти усі повітові міста східної Галичини, аби торговлю тих продуктів видерти з чужих рук поминаючи посередників і зорганізувати в власних Спілках для загального добра і добра поодиноких Спілок. — Учасник.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня Ставропигійського Інститута під управою Ю. Сидорака.